

и власти, потребность в развитии и расширении пространства судьбы. Желание человека оптимизировать карьерное развитие с помощью управления связано еще и с особенностями нынешней ситуации в развитии современного общества. Демократизация способствует созданию условий для свободного самоопределения, самореализации каждого человека, самостоятельного выбора им путей своего движения в социальной структуре, социальном пространстве общества. Но эта свобода порождает конкуренцию, которая ставит перед каждым человеком проблему его конкурентоспособности, достижения личных успехов на фоне опережения других.

Таким образом, наиболее оптимальными путями и методами построения успешной карьеры у молодых специалистов в профессиональной деятельности являются: управление по целям, которое способствует созданию баланса между централизацией и делегированием полномочий работникам со стороны руководства и увязкой потребностей и желаний работников этой организации; учет индивидуальных потребностей работников, которые вытекают из особенностей их личности и имиджа; демократизация общества, которая способствует созданию условий для свободного самоопределения, самореализации каждого человека, самостоятельного выбора им путей своего движения в социальной структуре, социальном пространстве общества.

Литература. 1. *Штученко І. Є.* Кар'єрні орієнтації як складова кар'єрного рішення студентів технічних спеціальностей / І. Є. Штученко // Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. 21-22 квітня 2015 р., м. Хмельницький. – Хмельницький : ХНУ, 2015. – С. 45-46. 2. *Гура Т. В.* Дослідження лідерської позиції у майбутніх інженерів в ВТНЗ: результати експерименту / Т. В. Гура, І. В. Костира // Науковий огляд = Scientific review. – 2016. – № 11 (32). – С. 89-106. 3. *Эйкафф Д.* Перезаряди карьеру. Встряхни связи, навыки, достоинства и, наконец, стань тем, кем хотел / Джон Эйкафф. – М.: ЭКСМО, 2016 – 272с. 4. *Маркел А.* Искусство радикальной трансформации жизни и карьеры / Адам Маркел; пер. с англ. А. Сатунина; - М.: Азбука Бизнес, Азбука-Аттикус, 2016. – 336 с,

УДК378

*Каблаш В.В., Голодна А.С.
м. Харків, Україна*

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ МОЛОДОГО ФАХІВЦЯ, ЯК ХАРИЗМАТИЧНОЇ ОСОБИСТОСТІ

У зв'язку з постійними змінами в освітній сфері, проблема формування молодого викладача як харизматичної особистості стає все більш актуальною для вищої освіти. Маючи уявлення про те, як формується особистість в

професійному середовищі, молодий фахівець може заздалегідь підготувати себе до цих змін. Але ми не можемо забувати, що фахівець тільки входить в цю середу, і він в будь-якому випадку стикається з різними труднощами. На основі досліджень Носенко Є.Л., Леонтьєва А.Н., Оксфорда Р.Л. та інших, ми виділили деякі соціально-психологічні чинники, з якими стикається молодий фахівець в процесі формування себе як професіонала. Це такі фактори, як: соціалізація, стресостійкість, імідж, комунікативність, творче мислення, переключення.

Проблему формування особистості молодого фахівця як харизматичної особистості розглядали такі вчені, як: Романовський О.Г., Книш А.Є., Носенко Є.Л., Леонтьєв А.Н., Оксфорд Р.Л., Санатулова А.Ш., Рошка Г.Н. та ін.

Харизма не формується миттєво. Це процес, який займає певний проміжок часу. Він знаходиться у взаємозв'язку з бажанням особистості себе міняти. Ми не можемо її виміряти в більшій чи меншій мірі, але бачачи харизматичну людину, ми розуміємо, що вона виділяється з групи.

Ми припускаємо, що формування молодого викладача як харизматичної особистості, не має в своїй основі певного переліку ознак. Але базовими аспектами ми можемо виділити соціально-психологічні якості, під якими ми розуміємо соціалізацію молодого викладача(соціальне середовище перебування фахівця) і особистісні якості(подолання (усунення) «слабких місць»).

Харизма є тим, що виділяє людину з соціальної групи. Певні якості, що відрізняють особистість [4]. Харизматична людина наділена авторитетом, заснованим на виняткових – інтелектуальних, духовних або інших якостях особистості [3]. Беручи до уваги дані визначення, ми можемо припустити, що формування харизматичної особистості починається з того моменту, коли вона (особистість) усвідомлює потребу у своєму всебічному розвитку. На цьому етапі на перший план виходить фактор соціалізації. Це реалізовується тому, що молодий викладач входить в професійне середовище. Як ми знаємо, в процесі соціалізації людина освоює певні норми поведінки, характерні для соціального середовища (в даному випадку професійного) [3]. Коли фахівець тільки потрапляє в цю середу, він опиняється під певним тиском з декількох сторін: колеги (різної статі і віку), студенти і керівництво. У цей момент фахівець повинен швидко налаштуватися і переключатися. Саме такий стресовий період на початку кар'єри показує наскільки людина готова до змін, паралельно з цим даючи можливість закріплювати норми професійного середовища.

Оскільки назва теми несе в собі такі поняття, як формування особистості, то ми не можемо опустити психологічну сторону, а саме – якості, які роблять особистість харизматичною. Вище вже було зазначено, що немає конкретного переліку ознак, за якими визначається харизма. Оскільки

кожна харизматична людина має свій набір якостей. Можна помітити такий парадокс, що дві людини з протилежними якостями будуть виділятися серед груп людей.

Вище було зазначено, що під особистими якостями ми розуміємо подолання (усунення) слабких місць. Ми припускаємо, що одними з таких поширених можуть бути: стресостійкість, комунікативність, переключення, творче мислення, імідж. Санатулова А.Ш. пропонує вважати імідж «якимось синтетичним чином, який складається у свідомості людей щодо конкретної особи, організації чи іншого соціального об'єкта, містить в собі значний обсяг емоційно забарвленої інформації про об'єкт сприйняття і спонукає до певної соціальної поведінки» [2]. Під іміджем ми розуміємо образ, який був сформований в суспільстві про певну людину. Емоційна напруженість (стрес), на думку Носенко Є.Л., може чинити на ефективність діяльності як позитивний, так і негативний вплив. Так само активізуються спонтанні мовні прояви [1]. Оскільки стрес йде в тісному зв'язку з промовою, то молодому фахівцеві необхідно навчитися справлятися зі стресом, під дією перетворення його в щось продуктивне. Щодо переключення, то тут маємо на увазі не тільки увагу, як пізнавальний процес, але й вміння швидко переключатися в роботі з однієї діяльності в іншу. Під комунікативністю ми розуміємо не тільки відкритість в спілкуванні і бажання встановлювати нові зв'язки. Тут так само враховується і емоції. Для молодого фахівця, і людини в цілому, емоції грають важливу роль в спілкуванні. Вони дають зрозуміти іншим наше ставлення до тієї чи іншої ситуації (інформації) [2]. Молодий фахівець не так давно сам був студентом, тому він добре розуміє, що монотонне передання інформації не несе в собі продуктивності. Творче мислення важливий фактор, який свідчить про те, як фахівець буде підходити до реалізації своєї роботи. Рошка Г.Н. під творчим мисленням передбачає таку форму мислення, яка становить частину процесу творчості, результати якого відрізняються оригінальністю і соціальною значимістю. Можливістю спрощувати будь-які завдання для студентів[4].

Роблячи висновок по даній роботі і розглянутим матеріалами, ми можемо сказати, що процес формування себе як харизматичної особистості у молодого викладача займає великий проміжок часу. Він залежить від прагнення людини розвивати себе і бути готовим до цих змін.

Література. 1.Бозаджиев В.Л. Имидж психолога /В.Л.Бозаджиев – М.: Издательство «Академия Естествознания», 2009. – 219с. 2.Ильин Е. П. Эмоции и чувства: учеб. пособ./Е.П.Ильин – СПб: Питер, 2001. – 752 с. 3.Романовський О. Парадоксальна природа харизматичного лідерства / О. Романовський, О. Пономарьов // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. 2017. № 3. – С. 5 16. 4. Степанов С.С. Популярная психологическая энциклопедия/С.С.Степанов – М.: Эскмо, 2005 – 672с.